

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ 100-РІЧЧЮ ЗАСНУВАННЯ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ІВАНА ОГІЄНКА

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

студентів і магістрантів педагогічного факультету
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Випуск XV

Кам'янець-Подільський
2019

УДК 378.4(477.43)

Рецензенти:

Лабунець В.М., доктор педагогічних наук, професор;
Галаманжук Л.Л., доктор педагогічних наук, професор

Редакційна колегія:

Бабюк Т.П., кандидат педагогічних наук, доцент;
Бахмат Н.В., доктор педагогічних наук, професор;
Гуцма Н.В., кандидат філологічних наук, доцент;
Демчик К.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач;
Катюса Н.Г., кандидат психологічних наук, доцент;
Мельхисевича Н.В., кандидат філологічних наук, старший викладач.

Відповідальний секретар:

Бахмат Н.В., доктор педагогічних наук, професор

3-41 Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка ; педагогічний факультет ; [відпов. секр. Н.В. Бахмат]. Київ : Міленіум, 2019. Вип. XV, - 278 с.

У збірнику наведено матеріали, які стали результатом науково-дослідної діяльності студентів і магістрантів педагогічного факультету. Автори статей досліджують актуальні проблеми в галузі дошкільної і початкової освіти та історії педагогіки.

ISBN 978-966-8063-79-8

УДК 378.4(477.43)

Свідчення про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації серія КВ № 14713-3684ПР «Збірник наукових праць студентів і магістрантів педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».

Рекомендовано до друку вченою радою педагогічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
Протокол №5 від 26 березня 03.2019 року

© Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019

УДК 373.3.016:81-028.31

Арич Н.Д., студентка II курсу
Науковий керівник – О.В. Марціна,
кандидат філологічних наук, доцент

МОВНИЙ МАТЕРІАЛ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕНСЬКИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті описано формування й удосконалення комунікативно-мовленських умінь молодших школярів на уроках української мови; розглянуто аспекти розвитку мовленських навичок спілкування; розвиток мовленських здібностей учнів початкових класів, форми реалізації комунікативно-мовленського підходу навчання молодших школярів української мови.

Ключові слова: розвиток мовлення, мовленеві уміння та навички, комунікативні уміння, комунікативний аспект спілкування, мова.

Сьогодні вчитель початкової школи повинен не тільки давати знання, уміння, навички, а, в першу чергу, створювати передумови для розвитку учня як гармонійної особистості, спроможної успішно навчатися в основній школі. В.О. Сухомлинський писав: «Навчити дитину вчитися, дати їй уміння, за допомогою яких вона буде самостійно здійснювати зі сходника на сходнику довгого шляху пізнання, – це одне з найскладніших завдань вчителя. Саме у його здійсненні – ключ до тієї педагогічної мудрості, опанування якої робить нашу працю творчою» [5; с. 394].

Вивчення проблеми здатності учнів оволодівати мовленськими вміннями займався вчений А. Богун, Л. Паламар, С. Тихесва, Л. Щерба та Проблема розвитку мовленєвотворчої діяльності як розвитку комунікативної компетентності розкривається у працях О. Леонтєва, І. Сипиці, Т. Ушакової, В. Мухіна, В. Балер, Л. Варшавька, М. Львов і ін.

Вони висвітлюють розвиток мовлення з педагогічної точки зору, їх цікавлять труднощі, що виникають при оволодінні мовленням учнями, педагогічні умови і засоби впливу на процес формування педагогічних навичок школярів. Спираючись на дані методичної науки, а також на дані психолінгвістики, методисти розробляють питання про те, чому і як потрібно вчити дітей, щоб навчити їх повноцінно спілкуватися.

Мета статті полягає в тому, щоб сформулювати комунікативно-мовленські уміння учнів початкових класів на основі вивчення мовного матеріалу.

Сьогоднішня шкільна практика вимагає вдосконалення методики та методичного забезпечення процесу розвитку мовлення в початковій школі. Адже проблема оволодіння учнями початкових класів українською мовою є надзвичайно актуальною і набуває соціального значення. Поділяючи думку провідних психолінгвістів та методистів (М.С. Валуленко, І.О. Зимня), потенційні можливості для цього ми вбачаємо у створенні комплексу вправ для розвитку комунікативних умінь на засадах теорії мовленнєвої діяльності.

У структурі Державного стандарту виділяються чотири змістові лінії – мовленсва, мовна, соціокультурна і діяльнісна. Недарма на першому плані – мовленсва лінія, адже результатом навчання відповідно до цієї лінії є «уміння звернутися один до одного і до старших, брати участь у розмові (ставити запитання, давати аргументовану відповідь, правильно висловлювати власні думки, складати усні та письмові невеликі за обсягом твори (7 – 8 речень) з дотриманням граматичних,

Хиля Л.В. ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ УМІВ І НАВИЧОК МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ	261
Чебан Х.І. ЗАВДАННЯ ІНТЕГРАТИВНОГО ТИПУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА	263
Шадок М.О. ВІПРОВАДЖЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ ФОРМ І МЕТОДІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	267
Шотропа Л.Г. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ СКЛАДАТИ ТВОРИ-МІРКУВАННЯ	270
Явдоцько Є.О. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	272
Яворська М.І. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «СТОРИТЛІНГ» НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	274

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ЗБІРНИК

НАУКОВИХ ПРАЦЬ

студентів і магістрантів педагогічного факультету
Кам'янець-Подільського національного
Університету імені Івана Огієнка

Випуск XV

Підписано до друку 26.03.2019. Формат 60X84 1/16.
Гарнітура Times. Друк різографія.
Ум. друк. арк. 17,5. Обл.-вид. арк. 16,7.
Наклад 300 шт. Зам. № 89.

Видавництво «МІЛЕНІУМ» (Київ)
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготовників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 535 від 19.07.2001 р.

Видавництво «МІЛЕНІУМ»

м. Київ, вул. Фрунзе, 60
Тел.: +38 (067) 849-34-60
+38 (044) 222-50-84
E-mail: milenium_ofis@ukr.net